

alqueria de *Benicatell* en el terme de Castelló de la Plana. Sz.Gozalbo llegí *Benicatell* en el Llibre de Vàlues de 1468, sense vacillar, i en tres passatges del de 1398, segons les lectures que em transmeté ell mateix, el 1961; com que en els mss. d'aquell temps la *e* s'assembla tant a una *o* fins a confondre-s'hi, no és estrany que Bofarull llegís «in alqueria *Benicatol* in te. Castillionis *Burriana*» (*CoDoACA* ix, 28), i que el mateix Sz.Gozalbo en els seus primers treballs repeteixi aquesta lliçó errònia en despullar les *Vàlues* de 1371; on es tracta de terra de secà; una altra vegada, «entre secà e orta», i 3 o 5, de vinyes o de «sas» [terres muntanyoses]; però ja en la de 1468, escriu *Benicatell*, i en les tres cites de 1398, rectifica decidit la grafia *-oll* en *Benicatell*: també aquest *sas* és una «catella» o serreta. En el Sud de Portugal (Alentejo) hi ha *Bencatel*, que ja figura com *fonte Bencatel* en el Foral de Vilaviçosa, a. 1270 (*PMH, Leg. 717*), i avui és encara «freguesia» de *Bencatel*, en el concelho de Vilaviçosa, districte d'Évora (*DLopes, RLS* xxiv, 226). En fi també a l'alt Aragó (on es conserva normalment la *-r-* no sonoritzada) hi ha l'*achar* de *katíelas*, en te. d'Aragües del Puerto (*LI, 17.22*).⁵ —⁴ No hi ha cap raó per imaginar que *Kamu* nom de dos poblets de Baixa Navarra, *Came*, en bearnès, sigui erdèric i pugui venir del llatí, encara que surti escrit *Camur* en algun doc. antic (*PRaymond, Di. BPyr.*), datat de 885. —⁵ No sé si hi havia encara un altre *Benicadell* en el Camp de Tarragona o si es pot tractar de NPP succedanis del famós *Benicadell* del *Cid*: un Andreas de *Pennacat(e)lli* signa en una donació de Riudoms feta per «Robert Comte de Tarragona» l'any 1148; de nou, amb variant *Pennacadell* en un doc. molt semblant datat de 1151 (*Font Rius, C. d. p., §§ 66 i 84*). Dada térbola que convé consignar tractant-se d'un nom de tanta importància històrica.

Camarata, Camardes, Camarons, V. Camats

CAMARLES

Agregat de Tortosa.

DOC. ANT. 1208: «term. *Camarles*» com afrontació S. del castrum *Filola*, entre aquest i el mar (*Font Rius, C. d. p., § 226, p. 313.3f*); *Camarles* a. 1216 (*BABL* xii, 149); *Castell de Camarles* a. 1335 (*Llibre Priv. Ulledecona*, 139).

ETIM. NL d'etimologia dubtosa. Es podria pensar en una forma **CAMARULAS*, derivada del llatí vulgar *CAMARA* (> castellà i portuguès *cámara*; cf. *DECH* i, 779a9-780a22) —derivació objectable en un mot d'entrada secundària en llatí—, i també es podria trobar una via etimològica en el català *escamarlar* (cf. *DECat* ii, 447a13-36) aplicat a un pontet «escamarlat» entre les dues ribes d'un d'aquells canals, o a una torre de castell «escamarlada» entre dues parets d'una muralla. J. F. C.

CAMATS, CAMARDES, CAMARDONS

I. 1) *Camats*, NP. No és rar com a cognom o malnom cap al centre del Principat (un C., que col·laborà amb Cor. pel Segre mitjà 1955...).

En Camats: bandoler a. 1616 (*AORBB* iv, 16).

Cal Camat, partida del terme d'Orrius (segons nota de JCor. cap a 1928).

2) *Camado*, partida del terme de Benafigos.

3) *Les Camades*, partida de Porrera (xii, 106.21).

II. 1) *Camardes*, Fonts del terme de Cervera (Ss. xv, xvi o xvii, segons Duran i Sanpere en *Misc. Fontserè*, p. 16).

2) JCor. ha recollit el NL *Pont de Camardes* a Illa de Tet (xxvii, 14.23).

3) *Els Camardons*, partida del terme de Castellar de la Ribera.

ETIM. L'ètimon de *Camats, Camardes, Camardons* sembla ser un NP germànic acabat en *-HARD*. Caldria pensar en una forma primitiva **Camart* reduïda a *Camat*. Cal tenir en compte que *GAM-* és un component molt vivaç en germànic. Hi ha documentat un NP *GAMART* en tres fonts germàniques de França i Itàlia dels Ss. VII i VIII, i un NP *Gameri* que apareix en els *Acta Sanctorum*. D'altra banda, l'ensordiment de la *g* inicial dels NP germànics quan s'estenen a territoris romànics és un fenomen molt comú: *Cardila* < *GARDILA*; *Colobors* < *GOLDOBURGS*; *Cabaldo* < *GABALD*; *Contardus* < *GUNTHARD*; *Condreu* < *GUNDRED* (art. *Calbell* supra). Així ens expliquem els noms del II. En els del I hi hauria la reducció dialectal de *-rts* a *-ts*, com en *dimats* < *dimarts*: singular *-at* secundàriament. J. F. C.

Cambó, -bon, V. Camós

CAMBRA, -ES

Completem aquí els nombrosos NLL provinents o derivats del llatí *CAMERA*, *-ARA* 'volta, cúpula, graner' que ja han estat estudiats en el vol. I, 91 i en el vol. II, s. v. *Alcàmera* (cf. també *DECat* ii, 451a29-48, ap. f.).

1) *Camí de Cambra*, que anava cap a «la Vila», barri fora de Civís (Alt Urgell) (xxxvii, 166.20).

2) *Cambra*, partida d'Isavarre (Pallars Sobirà) (xxxvii, 95.18).

3) *Mas de Cambra*, a Vistabella del Maestrat (xxix, 79.11; 82.12).

4) *Maset de Cambra*, a Casinos (Camp de Llíria) (xxx, 93.23).

5) *La Cambra*, partida de Beniarriés (al S. de la Serra de Benicadell) (xxxiii, 66.5).

6) *Cova Cambra*, partida del terme de Roquetes (Baix Ebre). Molt coneguda, dalt de la mola de Catí que domina el Mascà per l'O.

7) *Set Cambres*, coves costeres d'Eivissa.

8) *Les Cambres*, partida de Ceret (mines) (xxiv,